

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 34 (505).

Fredagen den 27 augusti 1897.

10:de årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam ..... kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. > 5:— Iduns Modet., månadsuppl. .... > 3:— Barngarderoben..... > 3:—		Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Öppen kl. 10—5. Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar.)	Annonserpris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Plattsökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
--	--	--	--	--	--

Charlotte Rundgren.

En guldrud.

Det stilfulla gamla biskopshuset i Karistad är en af de få byggnader, som skonades af den eldsvåda, hvilken år 1865 lade staden i aska. Om ytan troget afspeglar de inre egenskaperna, måtte det vara ett lyckligt hem inom det gamla husets murar, som stå där skilda från den tysta gatan af åldriga träd och kantade af rabatter med färgskiftande astrar, brokiga penséer och doftande reseda. Och från den granna, breda Klarälven ser man om somrarna det brutna taket höja sig öfver susande lummiga träd-kronor, hvilka skänka en prägel af tyst frid och blid lycka åt det gamla biskopliga residenset. Säkert är nog också, att den fest, som frisas i de gamla salarna den 28 dennes, är en åminnelse af det lyckliga, sällsynta slag, hvarvid man endast har sälla tider att skåda tillbaka på och fridfulla dagar att se fram emot. Och aldrig har en fest af detta slag haft en mera lämplig ram.

Det är ett guldröllop, som frisas därinne — det är ett äktenskaps femtioåra födelsedag som högtidlighålles. Ty den 28 augusti 1847 förde dåvarande docenten, magister C. H. Rundgren som sin maka till altaret fröken *Christiana Elisabet Charlotte Maule*.

Den 22-åriga bruden var född i Stockholm den 19 februari 1825 och dotter af legationssekreteraren, sedermera postmästaren i Arboga, kammarherren James Maule och Charlotte Julia Therese Hollé från Berlin.

Med föräldrarna flyttade

fröken Maule först till Köping och därefter till Arboga. Hon vistades under åtskilliga år såsom sällskap och hushållsbiträde i postkontrollör Warenbergs familj. Händelsen — och lyckan — gjorde att i samma hus bodde också dåvarande magister C. H. Rundgren.

De blifvande makarna mötte hvarandra rätt ofta i trapporna.

»Moster Winge», ett factotum i den unge magistrerns föräldrahem, brukade också säga:

»Henne skall Herman taga till fru.»

»Herman» följde rådet, och samma år, som bröllopet stod — 1847 — flyttade de nygifva till Upsala, där den unga frun i sin vård fick mottaga sönerna till svenska ministern i Köpenhamn, frih. Elias Lagerheim. Fru Rundgren deltog nu med stort intresse i de literära seancer, som den tiden ägde rum hos landshöfding Kræmer, professor Grubbe, Atterbom, Tekla Knös m. fl.

Musik har alltid varit en af biskopinnan Rundgrens käraste sysselsättningar, och i Upsala, där det musikaliska lifvet denna tid florerade, deltog hon mycket verksamt i detsamma. Wennerberg och A. Josephson m. fl. firade då sina triumfer i den gamla universitetsstaden, och den senare kom ofta med sitt ännu våta manuskript för att spela det för henne.

Genom kronprins Carls och hans bröders närvaro i Upsala utvecklades ett lifvigare umgängeslif än vanligt, och »Narjaden» — ett smeknamn på

Att finna hvarandra, när själen är ung,
Och följa till åldern hvarandra,
När vägen är lätt och när vägen är tung

Med glädje tillsammans vandra —
Hvar gifves i världen för tvänne
En lott, som kan liknas vid denne?

G. Rodhe.

fru Rundgren — deltog med lif och lust i detsamma.

År 1853 blef hennes man emellertid förflyttad till Norrköping, där han blifvit utnämnd till kyrkoherde. Äfven där fick fru Rundgren tillfälle att föra ett angenämt och rikt sällskapslif i umgänge med de fint bildade Norrköpingsfamiljerna Swartz, Ringborg, Ekelund m. fl.

Men högre uppgifter väntade kyrkoherden i Norrköping. År 1870 flyttade han med sin fru till Stockholm, där han blifvit utnämnd till öfverhofpredikant, och redan 1872 tog han såsom stiftets biskop sin bostad i det gamla biskopshuset i Karlstad.

Allt sedan dess har biskopinnan Rundgren lefvat och verkat i stiftsstad. Förra året kunde biskop Rundgren fira sitt guldbräöllop med sitt prästerliga ämbete, i år firar han ett guldbräöllop, ej mindre betydelsefullt.

I fjol deltogo hans prästerskap och talrika representanter för länet och stiftet i högtidlighållandet af hans hedersdag, i år äro ej färre hjärtan hos biskopen och biskopinnan på 50:de årsdagen af deras bräöllop. Femtio år äro en lång tidrymd att tillryggalägga för en ensam person, än betydelsefullare är det, då tvänne människor tillsammans vandrat sida vid sida under ett halft sekel. Men till betydelsen kommer tillfredsställelsen, då guldbräöllopsparet kan se tillbaka på ett lyckligt äktenskap och ett rikt och välsignelsebringande arbete.

Få hafva väl de anstalter för välgörenhet i Karlstad varit, där biskopinnan Rundgren ej stått i spetsen eller ordnande och hjälpande ingripit. Och i stort antal kunna de fattiga räknas, hvilkas armod hennes gifmilda händer lindrat, och de utblottade hem, där hon varit en välgörande och välsignelsebringande fé. Armodets barn hafva också sina tankar hos henne på guldbräöllopsdagen.

Hennes rika andliga intressen utgöra en god tillsats till sällskapslivet, och i sitt hem . . . dock, i detta ämne hvarken höfves eller behöfves det att yttra sig. Alla veta ändock fullväl, huru hon fyllt sitt kall såsom biskopsgårdens älskvärda värdinna. Hvad hon utträttat såsom maka och moder hör ej hemma i en tidnings spalter att skildra, om någon ock hade förmågan att fullständigt tolka det.

Personlig vänskap, gifvet stöd, bevisad hjälp, afbulpet armod — alla äro de representerade bland de gäster, som, närvarande eller frånvarande, personligen eller i sina tankar, gästa biskopinnan Rundgren på hennes guldbräöllopsdag. Och tacksamma hjärtan rundt om från det stift, som styres af hennes man, önska henne frid och glädje under hennes återstående lefnad. Och om aftonrodnaden är vackrast för den, som tillbragt sin dag med troget och välsignelsebringande arbete, så skall med visshet biskopinnan Rundgrens lefnadsafton blifva af det ljusaste slag, som är någon människa beskärtdt.

H. F.

På bräöllopsdagen.

Sundets vågor smyga hän mot svaneö,
Själlands vackra kuster vänt de skölja,
sommardagar sista glitterstänket strö,
guldglang skimrar trolskt på stålblå bölja.
Öfver vägen drar i susning undersam
drömmande och vek en sakta hviskning

fram,
det en hälsning är från Sveriges jord,
endast några enkla, varma ord:

Så har dag gått upp, Prinsessa! Ljus
du står,

tankfullt leende igenom tårar.

Fager, blommig myrten flätats i ditt hår,
smyckar vackert dina nitton vårar.

Späd och rank och vek, med drömmar
uti håg,

vän som Sundets blåa, glitterstänkta våg —
så vi se dig, barn från Själlands kust,
»sessans sessa», Danmarks ögonlust!

Stilla knä du böjer i din hvita skrud,
allvarsfulla, ljusa tankar tänker,
och i trogna böner till din barndoms Gud
du ditt unga hufvud ödmjukt sänker.

Lägger gladt din hand i hans, som vann
din tro,
när som våren kom med doft och hägn
och ro —

och välsignelsen där lysas så,
sällsamt gripen lyssnar du därpå. — —

Dämpad solskensdager strömmar sakta
fram,

och du ser en syn, en ljusfull hägring:
ljung där skimrar röd bak björkens hvita
stam,

lingon rodna i sin första fägring,
granomsluten skymtar vacker hage där . . .
Ack, du vet, Prinsessa, att det Sverige är!

Du det sett en gång med kind i brand,
detta gamla, stolta sagoland.

Du det sett, då höljdt det var i vårblom
hvitt.

Det var härligt, icke sant, Prinsessa?
Nu det ler emot dig kanske än mer blidt
uti dagar sådana som dessa —

litet mera vemod finns nu kanske här,
sällsamt trolskt och fagert därför ock
det är —

stämning vek i hågen smyger sig — —
Kom, Prinsessa, Sverige väntar dig!

En svensk kvinna.

Idealer.

Af Ellen Bergström.

»Att allt skattar jag rikedomens högst,»
sade den vackra Alfhild Palm och
lutade bekvämt sitt vackra hufvud mot få-
töljens ryggstöd, där hon i sin väns, Signe
Vides, eleganta lilla salong satt omgifven af
några förtrogna jämnåriga, hvilka likasom
hon själf nyss slutat skolan. »Ni minns
Abdallahs ord: 'Il vient un jour, où le plus
brave comme le plus habile ne sera que le
serveur du plus riche'. Rikedomens är det,
som höjer oss öfver våra medmänniskor,
med den kunna vi stiga till oanade höjder,
med den lefva lifvet fullt och rikt, utan
den blir det mer eller mindre en fortsatt
följd af förödmjukelser och försakelser. O,
att få omgifva sig med lyx, kläda sig i sam-
met och juveler, ej behöfva försaka några
nöjen, att ha tjänare som akta på ens minsta
vink, att få vara drottning inom sin lilla
värld — det måtte vara härligt! Hvad du
är lycklig, Signe, som äger alla dessa för-
måner!»

»Att vara rik har jag aldrig känt som
något företräde,» svarade Signe likgiltigt.
»Man kan ej mer än äta sig mätt, och hvad
nöjena beträffar, har jag sett jämförelsevis
fattigt folk, som förstår konsten att roa sig,
att ha gladt och trefligt, mycket bättre än
vi. För kläder har jag intet intresse alls.
Och den här villan från i dag, vet du, i
all sin komfort och med all sin moderna
lyx förefaller den mig så kalkborgerlig.
Inga gamla salar klädda med gyllenläder,
från hvars väggar stolta anherrar och sköna
damer blicka ned på en; inga skåp från
renässans- eller barocktiden med lönlådor,
förvarande generationers familjeklenoder;
inga rostiga vapensköldar, inga silfverbe-
slagna kistor med urgamla familjedokument,
inga tornkamrar och löngångar. Det är
trivialt och genomborgerligt alltsammans!
Nej, Alfhild,» och Signes kinder fingo högre
färg och hennes mörka ögon glans, »jag
skattar börden långt högre. Jag ville gå
som slottsfru i en borg från trettioåriga kri-
gets da'r, öfver hvilken hvilade förgångna
tidens stolta ande, jag ville bära ett lysande
namn, jag ville — — —»

— »ligga i rum, där det spökar hvar
natt, och där en *hvit fru* profetiskt visar sig
vid hvarje viktig familjetilldragelse,» ifyllde
muntert Märta Rinman, en käck brunett
med spelande ögon. »Signe, Signe, hur är
det möjligt, att du har ett så antikveradt
ideal? Börd och anor! Som om de betydde
något i vår demokratiska, allt nivellerande
tid! Tycker du verkligen, att från unkna
grafhvalf och förmultnade ben någon glans
kan utstråla och förgylla ett nu lefvande
släkte. Det lefvande lifvet är för mig så
oändligt mycket mer än det döda minnet.
Icke hvad mina förfäder varit, utan hvad
jag själf är, har att betyda. Jag nekar ab-
solut att erkänna något annat företräde än
den personliga begåfningen. Snillet bugar
jag mig djupt för. Men det är gudaboret

och går ej i arf. En genialisk människa adlar det enklaste namn, men intet namn, det må vara så gammalt och ryktbart som helst, förmår adla en åsna.»

»Säga hvad du vill, Märta,» återtog Signe, »en krona och ett vapen äro likafullt mitt önskemål, och tusendes med mig, det är jag viss om, trots 'den demokratiska, allt nivel-lerande tid', vi lefva i.»

»Akta dig, Signe,» inföll nu Ingegerd Stierneld, en lång, blek flicka, i hvars ådror flöt ett blod, som under århundraden blifvit så förtunnadt, att hon föreföll att blifva den sista länken i en gammal fint utarbetad kedja, »akta dig, att du ej förlorar dig själf och din lycka i en sådan äflan. Hu, jag ryser, när jag tänker på alla historier, som gå i vår familj om offer bragta på släkt-namnens altare, om hjärtan krossade af hög-modets jagernautsvagn. Det stolta namnet ställer stora fordringar på den enskilda individen, bördan är ej sällan en börda, under hvilken den svagare dignar. Huru mången gång har jag ej önskat, att jag bure ett namn, som vore mindre uppfordrande!»

»Det kommer sig af, att du ej är rik,» sade Alfhild cyniskt och förde med hvita fingrar en skalad persika till sina läppar.

»Tyst, Alfhild, med din krassa mammons-dyrkan!» afbröt henne Ebba Roth, dotter till den lärde forskaren. »Du talar om att höja dig öfver medmänniskorna, och Signe tycks vilja samma mål med andra medel. I en sådan önskan ser jag ej annat än ett lumpet högmod. Att föra det mänskliga vetandet, den vetenskapliga forskningen ett fjät framåt, att göra en insats i det pågå-ende kulturarbetet och höja hela vårt släktes andliga nivå — det är en ädel sträfvan, det är ett mål värdigt människoanden; men att blott stiga själf, njuta själf, se sina slafvar och afundsmän under sina fötter — det hör till de falska idealer, hvilka, om de nås, säkerligen ej kunna skänka annat än tomhet och leda. Du citerade nyss Abdallah, Alfhild, kommer du ihåg ett par andra ord ur samma bok? 'Trente ans d'avarice et de ruse avaient mis tous les honnêtes gens à ses pieds'. Jag tänker nu ej på den blodiga ironien i dessa ord — jag tänker blott på, huru guldet ej sällan är fläckadt och huru föga tillfredställelse det måtte ligga i att äga något, som måhända är afpressadt den svagare med den starkares järnhand. Och du, Signe, tror du, att vapensköldarna alltid äro rena?»

Ebbas ord syntes göra intryck på de unga flickornas lätttrörliga sinnen, och ingen talade på en stund.

»Hvad säger Ester då?» bröt slutligen Märta Rinman tystnaden. »Du sitter och ser så allvarsam ut där borta i ditt hörn. Låt höra, hvad du sätter högst!»

»Det redliga, dugande arbetet, på hvilket område det vara må,» svarade Ester Lange enkelt. »Min lefnadsregel skall blifva:

»Men hvad du är, var fullt helt och icke styckevis och delt.»

Det betyder litet, tycker jag, om man står på en bemärkt eller obemärkt plats i samhället. Alla stenar i en byggnad äro lika behöfliga — de ha blott olika uppgifter: den ena bär, den andra pryder. Vikten ligger uppå, att med heder fylla den plats, på hvilken man står, att där blifva *det bästa möjliga*. George Eliot låter den världsbeckante fiolmakaren Stradivarius utbrista: »Det vore skärseldsstraff för mig att förfärdiga dåliga

fioler,» och han låter samme man vara fullt och fast öfvertygad om, att Gud själf valt honom till sin hjälpare, och att ej blott mästarne på jorden, utan himmelens herre verkligen behöfde Stradivariis arbete. Taget på det sättet, blir arbetet upphöjdt, stort och skönt — jag vet intet bättre jordiskt ideal.»

I Stockholm.

Små utställningsfunderingar och litet annat smått och godt.

För Idun af

Lovisa Petterkvist.

Bref XIV.

Klockan 4 ska Gustaf och jag mötas alldeles utanför Industrihallen. Nog ska jag passa på, det lofvar jag! Det finns inte något obehagligare än att behöfva vänta, när man väntar! —

Precis klockan half fyra satt jag på en af sofforna, inte invid Industrihallen, utan vid stora angtrén, efter jag räknat ut, att det vore allra säkrast att knipa Ruffen direkt från spårvagnen, efter han aldrig har reda på hvarken tid eller platser vid möten, säga tvärtom bäst han vill!

Tiden kröp framåt, så där som den bara kan krypa, när man väntar; men ändtligen slog ändå klockan fyra.

»Jo, det där ska lära dig, min gosse lilla, att säga, att det alltid är jag, som inte passar på!» tänkte jag skadeglåd.

Klockan blef fem minuter öfver 4, tio minuter — hon slog en kvart — Och ingen Ruff!

Det började att sticka och rycka i benen på mig, men jag satt stilla ändå. Det skulle inte bli något klater den här gången; det hade jag satt mig i backen på!

Men så kom jag att tänka på, att det inte alls var omöjligt, utan tvärtom mycket möjligt, att han kom från Allmänna gränd sidan, hvarför jag nu satte mig så, att jag var fullt synlig från Allmänna grändsidan, och till hälften, d. v. s. synlig med ryggen, från stora angtrén, ty en sådan kläpare ifråga om att möta folk kunde han väl ändå inte vara, att han inte skulle känna igen min rygg!

Men det kunde han ändå! Ty just nu (hvad Ruffen gjorde, fick jag höra sedan), efter att som ett fullkomligt får ha en hel timma stått orörlig på terrassen invid Industrihallen — hvilket aldrig i tiden kan bli det samma som invid Industrihallen, efter som den och terrassen hör i hop — passade Ruffen på och spatserade nedför stora angtrén, utan att, naturligtvis, ha en tanke för min rygg.

(Kunde jag räkna ut, att en människa, som man stämmer möte med klockan 4 ska behaga infinna sig redan klockan 3? Kunde jag det!)

För att öfvertyga mig om att han verkligen inte var kommen, ens på orätt tid och till orätt plats, gick jag nu i min tur upp på terrassen, där Ruffen således hade kunnat finna mig, om han bara haft vett att stå stilla i fem minuter till, hvilket inte hade varit att begära för mycket, efter han redan stått där en hel timma för rakt ingenting!

I dess ställe pallrar den narren sig af till Allmänna grändgången, för att passa mig där!

Likasom jag i hela mitt lif någonsin ens tänkt på att gå en Allmänna grändsäng, när det varit min plikt att hålla mig i stora angtrén!

Under tiden hade jag fått alldeles klart för mig, att det händt honom något. Tänk om han setat i »tunnan» och fått slag? Naturligtvis hade han fått slag — *minst!*

Jag som en pil till »tunnan», men där hade inte han varit *alls*.

Nu frågar jag, när Ruffen eljes är så tokig i att sitta i »tunnan», hvarför kunde han inte komma dit *nu*? Men det föll honom inte ens *in*, utan i dess ställe ställer han sig *ute*, bredvid spårvagnsspåret, »för att kunna passa båda vagnarna på en gång!»

Kan nu någonsin i lifvet *ute* bredvid spårvagnsspåret bli *inne* alldeles invid Industrihallen? Det frågar jag!

Och så, när han såg, att jag inte kom, hvilket väl var *tämligen* ursäktligt, efter jag redan var kommen, kommen på *sagda* tid, så spatserade han helt lugnt af till Hufvudrestaurangen, »för att äta en bit», hvilket jag anser vara ett riktigt nidingsdåd, efter han borde ha vetat, att jag förr skulle dö än vika från min plats.

För mig återstod ingenting annat än att fara hem, ty att sitta här och gråta som ett spektakel inför alla människor ville jag inte. Men jag var tvungen att gråta af rågan först, det kände jag, och så satte jag mig i ett buskasch invid Skolhuset, dit nästan aldrig någon kommer, och grät som om jag hade timpengar för det. Här hittades jag af doktor Holzen, som blef alldeles häpen öfver att se »tant Lova» gråta, både häpen och *ledsen*.

Men när han fick höra, att jag grät bara därför att jag tappat Ruffen ett litet tag, så skrattade han.

»Inte värre än *det*,» sa han muntert, »det ska vi snart bota!»

Så förde han mig i »Camera Obscura», som ligger i en mörk kiosk, där en gosse på något vis snor omkring några speglar, så att man, tvärs igenom väggarna, ser *precis* allt hvad människorna utanför tar sig till, när de inte tror sig observerade.

Jag tycker det är lömskt, men bra roligt skulle det ha varit, under vanliga förhållanden, men nu hade jag bara tankar på Ruffen —!

»Där är han ju!» ropade doktorn plötsligt.

»Ser inte fru Petterkvist — där borta? Klädd i fruntimmer till!»

»Vrid skifvan ett hvarf till, min gosse,» sa jag, »så jag får se herrskapet litet bättre!» Gossen lydde.

Joho, det var verkligen min kära Ruff, mycket riktigt klädd i ett fruntimmer, som *inte* var jag! Röd blef jag som en tupp, det kände jag, men det syntes inte i mörkret, och så sa jag så där nytert och lätt, som hustrur alltid talar vid sådana tillfällen: »Kors, hon, ja! Henne hade jag alldeles glömt af! Jag är då så distré och dum, så!» Några minuter senare kom Ruffen *ensam* ut från Industrihallen. Doktorn hade gått och jag satt nedanför Cameran, laddad ända till mynningen, färdig att ta emot.

Naturligtvis visste jag, att fruntimret kunde förklaras, men just *nu* ville jag inte, att hon skulle *kunna* förklaras.

»Nej, se där är du då gumman, ändtligen!»

sa Ruffen, som inte blygdes att till på köpet se ovanligt belåten ut.

»Hvar har du hållit hus?»

Jag teg, men jag teg djupt.

»Vi skulle ju träffas precis klockan 4 utanför Industrihallen?»

Jag teg som ett haf.

»Jag var där redan klockan 3, jag!»

Jag teg ändå djupare än ett haf.

»Och har sprungit omkring som en narr.»

Det är jag säker på, tänkte jag, men högt teg jag ändå!

»Nå, du är som du är du, gumman, när det gäller att passa på!»

Han förlåta mig!! Det var hårdsmäldt, men jag teg verkligen ändå!

»Du har väl ätit!» sa han.

»Jag!» sa jag, glömmande af mig, ty den skymfen var för blodig.

»Kom då, du är väl alldeles uthung — —»

»Tack,» sa jag ljuft, »men det behöfs inte, lilla du, inte alls behöfs det. Jag har ju haft mina tårar att förfriska mig med!»

»Se så, gumman, inte rör jag för att du inte passar på.»

»Nej, naturligtvis inte, lilla du,» sa jag. »Du rör aldrig för något, du, det gör inga män, inte ens när de stämmer möte med sina egna hustrur, lurar dem och under tiden springer omkring med andra dåliga kvinnor under armen — —! Det passar naturligtvis inte in på dig, Ruffen lilla — — ty du har nog aldrig i ditt lif haft någon annan dålig kvinna än mig under armen, du! Men — numera — är det riskabelt — jag vill bara säga dig det, som vän, att det är riskabelt — att nu — i uppfinnigarnas högt — uppdrifna tid bedra — sin hustru — mer än skäligen — är — — åtminstone vid dagsljus.»

»Hvad böfveln menar du?»

»Ingenting alls,» sa jag. »Men nu får du förlåta att jag far hem —. Jag är verkligen färdig att digna af hunger, ty att stoppa ens en beta af det svartaste fångbröd i min hungrande mun, förr än jag visste om du var lefvande eller död — — dööööd! — var något som inte ens kunde falla mig in.»

Nästa gång jag träffade Lovisa Petterkvist satt hon med torkade tårar i ett enskildt rum på Hufvudrestaurangen och spjade kräftsoppa och hammelkotlett!

På hvad vis hon kommit dit, vet jag inte riktigt — bara att hon var där.

Märkvärdigt hur olika skyldig en brottsling förekommer före eller efter ett godt mål! Ruffen var inte alls så svart nu som nyss!

Men så kom jag lyckligtvis ihåg det där fruntimret, som jag hittills alldeles glömt af.

»Har du sprungit omkring ensam hela tiden, gubben?» sa jag.

»Ja, — visst!»

»Pin ensam?»

»Visst, hä hä!»

»Åh!» sa jag, nu häpen på fullt allvar.

»Kom nu, gumman, hm — hm —, så ska vi gå ut och roa oss med något lifvadt! — Det kan du just behöfva!!»

Först ljuga — så muta och så bli röd! Precis alla symtomer! Hvad ville det här säga? Nå ja, kunde han smälta fruntimret, så nog kunde jag — tills vidare!

Ja, så gick vi omkring för att »roa oss», fast det inte är så lätt att roa sig på Utställningen som man tror.

Vi försökte i Gamla Stockholm hos mästare Edward, trollkarlen i metershög mössa

och alnslångt skägg, som trollar och pratar och pratar och trollar dagen lång, fast nog tror jag att han pratar bättre än han trollar. Så såg vi på Kinematografen, nytt program, och så försökte vi Sibyllan, och så Röntgenstrålarna, som visar en ens eget skelett — men som förströelse betraktadt tycker jag just inte de är så framstående!

»Har du roligt, Lovisa lilla?» frågade Ruffen oupphörligt.

»Utsökt roligt,» sa jag, under det jag halft omedvetet undrade, hur många fruor det kunde finnas bara på Utställningen, som släpades omkring för att »roas» af samma orsak som jag!

Ty nu, när en hel timma till gått, utan att han sagt något, så — — —

Det var en för otäck känsla, som gripit mig allt mer och mer. Jag tyckte precis, att »fruntimret» trängde sig mellan Ruffen och mig tum efter tum. Hålla hans arm så tätt intill min jag ville, så kände jag henne ändå!

»Nu går vi och köper dig ett smycke, hm hm,» sa Ruffen... »Hos normmännen! — — Det där vackra, du vet.»

Det var dråpslaget! Ett smycke! Tvifla nu den som kunde!

»Och så bjuder jag på supé på Skansen ofvanpå, supé med smällkork till!»

Nu var jag fullt öfvertygad, att han ledt två fruntimmer, ett under hvardera armen, fast jag bara såg det ena — — —

På Skansen — på Sagoliden — — när dörren en stund senare öppnades till vårt enskilda rum —! Ack! Hvilka föll mig om halsen, om inte — mina båda älskade gifta ungar, Ada och Beda och mågarne med! Ja, de föll mig inte om halsen, som väl var — för stämningens bibehållande. Och äldsta barnbarnet, lilla Alf, var också med, och yngsta hjärteblomman — Stinabarnet! »Fruuntimret» var Ada! De hade kommit i dag för att öfverras oss, inte funnit oss hemma, sökt oss på Skansen, där vår värdinna sagt vi var. Ada och hennes man hade ätit middag på restaurangen, hittat Ruffen af en slump. Mannen måste till staden — Ruffen följde Ada till bergsbanan — gick så att söka reda på mig, sedan han likväl först anordnat om ett litet »surpris-emottagande» till precis kl. 9. (Därför skulle jag roas till dess!)

Och så finns det fattigt folk som säger att lifvet är fattigt!

Jag var så lycklig, att jag satt alldeles stum med lillan i famn, dit Beda lagt henne »som blombukett». Och så kom Alf och hängde sig kring halsen på mig — — Ja, det blef en glädjestund, som lämnar ljus efter sig för hela lifvet!

På kvällen, just när vi skulle somna, så sa jag:

»Inte att det betyder en smul nu, gubben lilla, men hade du bara ställt dig precis bredvid Industrihallen, så — —»

Men något fel måtte det vara med mig med, ty passa på bäst jag vill, göra allt jag kan, så blir det alltid klater af ändå!

Jag undrar, om det händer någon mer än mig???

Från Iduns läsekrets.

Snälla Idun!

Det finns så rysligt många sorger till i världen, och det är så tungt att bära dem alla ensam. Du har visserligen sträfsamt att gå omkring bland oss damer med din stora äpplekorg, men en smula omväxling kan icke skada, och då kunde du gärna hjälpa en stackars landflicka från Göteborg. Ser du, jag antar, att liksom här på jorden kungafamiljerna allt som oftast hälsa på hvarandra, äfven Valhall, Olympen, herrskapet Jupiter, Budda, Brama etc. understundom trippa öfver till hvarandra.

I den gammalgrekiska kungaborgen bor en person vid namn Apollo, och som det är en ganska vacker karl, har du kanske ingenting emot att få ärende till honom. Saken är den, förstär du, att han är utan gensägelse den störste smakdomaren, men han börjar visst bli lite gammal och sköter sig illa. Det vore snällt, om du ville gifva honom ett par ungdomsåpplen, ifall du redan har några för året mogna att bjuda på, och så kunde du möjligen få tillfälle att framföra mitt verkliga ärende.

I vår goda hufvudstad har anordnats ett konstlotteri, till hvilket en hel del taflor inköpas af en nämnd. Emellertid har denna, som troligtvis gått miste om kaffe och skorpor på sängen och som följaktligen varit vid bistert lynne vid utgallringen, nu vid första inköpet utvalt sådana taflor, som både jag och annat lika tarfligt och simpelt folk kalla för osäljbara. Men som vi troligtvis äga de flesta lottsedlarne, borde vi väl få hoppas på vinster bland taflor, som vi begripa och som vi vilja ha. Ty att se en väl målad getabock, som betar vanligt gräs, är fägningsamt för ögat, men står han och biter sig i svansen och det skall betyda »arbetarörelsen i Amerika under de närmaste 10 åren», känner man sig dum och cintresserad.

Snälla Idun, ruska lite på gubben, ifall han slumrat till, och be honom resa till Stockholm och titta på utställningen och särskildt konstlotteriet, så skall jag gärna bestå honom både inträdesbiljett och middag på folkskolan.

Och så, snälla Idun, eftersom det är långt till Olympen, och du säkert vid något rastställe under vägen träffar Ganymedes, kan du äfven be honom ställa om att alla korkar till buteljer göras dubbelt så långa, så att man slipper jobbet med de besvärliga korkskrufvarne.

Om du kan ställa om allt detta för mig, snälla Idun, skall jag icke glömma att tacka dig med hand och mun när vi träffas.

Din tillgifna
Ellen.

Öfver det höga berget.

En berättelse för Idun af Karin Hallgren.

Hon sitter vid sin söm, den unga kvinnan. Anna Rehn kallas hon. Hur rastlöst arbeta ej hennes händer. Så arbetar man också, då man inom sig bär ett rop efter lifvets skönhet och kärlekens hvila, ett rop, som är så smärtande starkt, att det måste nedtystas.

Hon lyfter upp hufvudet, och de stora mörkblå ögonen, som vittna om så mycket förstånd, så mycken kraft och så mycket svärmeri, blicka ut genom det öppna fönstret. Den mjuka, nästan barnligt rundade kenden hvilat för en stund mot handen. Där ute finns ej mycket att se. En stor björk skymmer alldeles utsikten. Men aflägsset höres dånet af ett vattenfall. Den ömsom stigande, ömsom fallande styrkan af detta brus ger en säregen melodisk makt åt dess klagande stämma. Hvilket gripande ackompagnement till en ung människas »sång om ett enda hjärta». De unga i denna by höra alltid forsens trolska musik. Den ger ande, djup, skönhet, kraft åt hvarje dröm, hvarje tanke. Man skulle ej förundra sig, om här funnes många svärmiska människor, många, som bära på jubel eller kval, som vilja spränga bröstet sönder.

Barngarderoben är husmors bästa hjälpreda. Prenumerera å närmaste postanstalt. Helt år 3 kr.

Bland nu befintliga Cacaosorter intages säkert förnämsta platsen af

HULTMANS CACAO

Redan 1888 intygade prof. Joh. Lang i Lund, att Hultmans Cacao var fullt lika med van Houtens Cacao. Hultmans Cacao kan således varmt rekommenderas till hvarje husmoder.

En dag i sender skall hon uthärda, denna unga flicka, en natt i sender får hon hvila från trånadens rop. Hon kan dessutom döfva sig äfven om dagen, om hon arbetar med ilande fart, om hon pratar gladt med sina kunder. Och ibland, då hon är ensam, kan hon, medan symaskinen surrar, låta tankarna föra sig ut ur den trånga kammaren, bortom den stora björken, ut i den dal, hvilkens underbara skönhet hon så väl känner och hvilkens minne ännu mer sjunger känslorna till smärtande lifskraft, tankarne till sorgsen dröm.

På söndagsmorgnarna brukar hon gå ut ur sin cell, långt bort öfver stigarnas daggriska gräs, upp på berget midt i den vida dalen. Ibland är hon också där i de ljusa kvällarnas frid. Hon brukar stå där ensam och se ut öfver dalen, andas och drömma. Men nu har hon ej tid. Endast i tankarna är hon där.

Ja, hon är där redan. Hon står på berget, med ryggen stödd mot en skuggande ung-björk och händerna knäppta kring dess smärta, hvita stam. Hon kan så tydligt se sig själf, hon, som så ofta har öfverraskats af sin bild, då hon framför den stora spegeln provat sina kunders klädningar. Hon är så smärt och stark och spänstig. Hennes figur är den vackraste i hela byn, har det blifvit sagdt. Hon ser dessa mörkblå, sköna ögon blicka lugnt och vaket fram under pannan, gjutande förståndets och godhetens förklaringsljus öfver hela det friska, mjuka anletet. Hon vet af den intressanta kontrasten mellan det ljusa håret och hyn och de mörka ögonbrynen. Hon anar också den ännu mer intressanta kontrasten af käckhet och skygghet, härsklustnad och undergifvenhet i hennes hela väsen. Och hon vet om en ännu djupare kontrast i sitt innersta, en strid mellan hvad hon är och hvad hon ville vara, mellan en längtan efter att föra andra till likhet med Gud och ett behof att finna någon, som för henne själf till detta mål.

Hon står och mottager den farliga, växlande, lefvande skönheten i den tafsa, som utbreder sig framför henne. Skyarnas skuggspel öfver älfvens silfverglänsande, breda fåra, vindens lek med forsens djupa toner, bergens långa skuggor öfver dalens vida ångar, hon känner det allt, hon vet dess underbara makt att bringa alla hennes själs strängar i stormande klagosång, i smärtande jubel, i döfvande frid.

Medan ögat följer den väldiga flodens lopp genom den sköna dalen, följer hennes själ dessa inre toners ström. Hon släpper sig handlöst i dess djup. Det är, som om hon störtade sig in i ett skönhetens eldsdop, väldigt som forsen själf, där det ena djupet ropar till det andra, där vågorna omsvalla henne med oemotståndlig styrka, där hon äntligen får vara sig själf, får känna fullt sitt lifs oändliga längtan, där hennes saknad får brusa lika evigt outtömlig, lika vild och stor och ohejdlig som det dånande fallet i fjärran.

Där borta reser sig det väldiga Östaberget som en mörk mur, en obeveklig, skymmande gräns, en dyster gåta. Det ter sig så fruktansvärdt majestätiskt, så krossande starkt, där det lugnt lagt sin kolossala massa till evig hvila strax ofvanför den rasande forsen. Ett slumrande lejon i vågen. Det är en så tydlig bild af allt, som skiljer Anna Rehn, Östadalens flicka, från den yngling hon vill lära känna, älska, vinna, lycklig-

Minna Cauer.

Vårt land och vår hufvudstad gästas för närvarande af en af den tyska kvinnovärldens mest framstående representanter, fru *Minna Cauer* från Berlin, hvars namn man alltid ser i förbindelse med en hvar för kvinnorörelsen viktig reform eller tilldragelse i det stora kejsarriket. Fru Cauer är utgifvarinna af kvinnotidskriften »Die Frauenbewegung» samt ledde i egenskap af vice ordförande fjolårets internationella kvinnekongress i Berlin. Vidare är hon stiftarrinna och ordförande i föreningen »Frauenwohl», liksom hon gifvit uppslaget till den berlinska understödsföreningen för kvinnliga bidragen, som för närvarande räknar 10,000 medlemmar.

Minna Cauer är född 1842 och härstammar från en gammal prästfamilj. Hon var först lärarinna och blef sedan gift med den framstående tyske pedagogen och skolrådet Cauer. Sedan hon blifvit änka, ägnade hon sig helt och hållet åt uppgiften att förbättra kvinnans sociala ställning och grundade då, tillsammans med Lily v. Gizicky, för några år sedan den nämnda tidskriften, hvilken sysselsätter sig med kvinnosakens utveckling och framsteg. Minna Cauers mål är att tillkämpa äfven kvinnokönet fulla medborgerliga och politiska rättigheter, och i sin tidskrift agiterar hon energiskt för detta mål.

Vi ha trott att bilden af den talangfulla tyska systemen, då hon nu är vår gästvän, borde intressera svenska kvinnor.

göra, lyfta till ett ädelt lif på jorden, till salighet i himmelen.

De möttes en gång för många år sedan. Han såg på henne. Det låg nästan bestörtning i blicken. Han såg sig om efter henne. Det var, som om hans själ velat dröja hos henne. Han såg så rörande god och sorgsen ut. Och den skygga blicken med dess blyxt af bedjande smärta grep henne så underligt. Det var allt, hvad hon såg och visste, när han kom och gick.

Hon frågade sitt sällskap hvem han var, och hon fick veta hans namn. Erik Ivarsson var det, han, som var så rik, så oändligt rik. Han hade sin stora gård och sina milsvida skogar bakom Östaberget i Selnabyn, som låg där. Bortom Östaberget! Det var, som om hon först nu sett dess tunga, skyhöga vägg. Det hade rullat fram just nu och gömt hennes framtid och stängt henne från Erik Ivarsson.

Och dagar kommo och gingo, och år kommo och gingo, och hennes hjärta frågade och fick ej svar. Hurudan var Erik Ivarsson? Hvad tänkte han, hvad gjorde han där borta i Selnabyn? Skulle han aldrig komma mer till Östadalens, till henne? Älskade han en annan? Skulle hon kanske snart få höra, att han trolofvat sig? Hon önskade, att han i stället skulle älska henne, tänka på henne, ej kunna glömma henne. Så såg det ut som om det skulle blifva, då de första gången möttes.

Men sedan hade allt sagt nej till denna aning och önskan. Möttes de åter någon gång, så förlopp allt såsom vid det första mötet. Han stannade ej, närmade sig ej, sade intet. Hvad annat än brist på kärlek höll honom tillbaka? Han var ju så rik, och hon var så fattig. Han kunde ju komma och lösa henne ur allt det bekymmer för dagligt bröd och framtid, som nu tryckte henne. Och han var ju mannen, som skall taga initiativ, hon var ju kvinnan, som skall tuga och vänta. Huru lätt borde det alltså ej vara för honom att komma och fråga, om hon ville lära känna och älska honom. Lära känna! Ack, man älskar en person långt förr, än man känner honom, och allt hvad man sedan lär känna om honom endast förökar kärleken. Hvad annat än brist på kärlek höll honom borta? Kunde det finnas något annat?

Jo. Han hade aldrig kommit i tillfälle att umgås med henne. Han visste ju knappt, om hon kände honom ens till utseendet. Han kunde omöjligt ana, att hon någonsin erinrade sig honom, än mindre att hon skulle kunna längta efter honom.

Dessutom var hon känd för att hennes sätt och väsen imponerade på männen och förvirrade dem. Det sades, att hon var kylig och afvisande mot sina beundrare, att hon lät dem känna, att hon, så fattig hon än var, visste sig vara dem öfverlägsen. Hon rädde icke för, att unge män sökte hennes sällskap, att de förälskade sig och kände sig försmädda. Hon hade ju hela tiden blott längtat efter Erik Ivarsson. Det var nog denna väntan, som kring hennes hjärta och sätt slagit en sådan mur af oåtkomlighet, kall och gåtfull för andra, alldeles som Östaberget var för henne, där det reste sig mellan henne och den älskade.

Det blef också ibland utspridt och trodt, att hon skulle gifta sig med någon. Kanske hade dessa rykten hunnit till Selnabyn. Kanske trodde Erik Ivarsson, att hon älskade någon i Östadalens.

Det var också något annat, som kunde göra honom tveksam. Hon hade så stort anseende. Hon var så duglig och så begåfvad och så allmänt afhållen för sin godhet och hjälpsamhet mot sjuka och fattiga. Dessutom kunde hon anses mera bildad än mängden i hennes trakt. Och så hade hon utseendets och sällskapsgåfvans adelsmärke. Hon var så olik andra. Hon visste det. Hon väckte alltid uppseende, hvar hon visade sig. Hon samlade intresset omkring sig. Det fanns också hos henne en sådan sprudlande källåder af kvickhet, skalkaktighet och lekfullhet. Den kunde ej af något hämmas. Icke ens hennes sorgfulla kärlek, icke ens det, att hon hörde till de troende, kunde göra henne dyster. Man tyckte, att »hon var så obegripligt treffig och rolig och snäll.» Så sade gamla och unga. Och det fanns entusiaster bland hennes både manliga och kvinnliga vänner, som uttryckte

många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär prskurant.

SPISBRÖD,

C. W. SCHUMACHER
Kongl. hofleverantör. — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm.

fullt jämröriga med de engelska, fås hos de flesta specierhandlare i hufvudstaden.
Försök!

CAKES

Gammalt stickulle, klädningslappar, doffel, ull o. lin

emottages till all slags spånad. — Pressning och beredning verkställes. — Reelt arbete, billiga pris. Gods afhämtas tacksamt afgiftsfritt. Vikt om 18 kg. fraktfritt fram o. åter.

Hildur Anderssons Ullspinneri ocb Skrädderi-Aktiebolag,

Allm. T. 76 53. Hötorget 12. Riks 163.

Filial Hornsgatan 1. Allm. T. 30 435.

sig bättre, när det gällde att beskriva Anna Rehn. »Det finns hos henne en sådan rikedom af käckhet och lefnadsfriskhet, intelligens och hjärtegodhet; och hennes yttre skönhet är så präglad af allt hvad hon är till sitt inre, att hela hennes uppträdande blir fängslande originellt. Det finns ej hennes make i hela Östadalen. Lycklig den, som får henne!» Det var någon, som hade sagt så, och det var många, som af hjärtat kunde instämma i detta omdöme.

Hon var dessutom skild från alla äfven genom en annan gräns, trons ljusa ring, öfver hvilken ingen otrogen ansågs böra få komma. Erik Ivarsson kunde anse sig utestängd.

Kunde hon alltså nöjaktigt förklara hans uteblifvande? Han var kanske så förståndig och blygsam, att han, om han jämförde sig med Anna Rehn, ställde sig ensam på vågen utan sina många hundra tusen. I sådant fall tyckte han kanske, att hon vägde mera än han.

Skulle således hennes personliga egenskaper och det anseende dessa förvärfvat henne bilda en bländande och afskräckande strålgans omkring henne, en osynlig mur, som hon ej ansåg sig kunna genombryta eller komma öfver!? O, att de hade fått mötas i en fjärran trakt, där båda varit främlingar för alla, där hon fått vara endast en flicka och han endast en yngling, där han ej varit omgärdad med guldets glans och hon med anseendets, där de fått dragas till hvarandra endast med andarnas föreningsband, den ömsesidiga kärlekens kraft, så som det skedde vid deras första möte! Och hvarför kunde man ej nu spränga öfver alla murar, som dag efter dag och år efter år, innan dessa unga människor visste om hvarandra, hade rest sig högre och högre för att skilja dem åt. Hvarför kunde ej Anna Rehn och Erik Ivarsson öfver det höga berget komma till hvarandra med endast sig själfva. Hvarför kunde ej den oförgängliga andens oförgängliga kärlek till just det oförgängliga i den älskades väsen, till just personen själf och icke till dess rikedom eller skönhet eller ära, — hvarför kunde ej kärleken lyfta öfver de höga bergen?

O, det fanns kanske en annan mur dem emellan, mörkare, hemskare, tyngre än alla andra! Hon kände dess svarta skuggor kasta sin kyla långt in i själen. Den andades is, död öfver hvarje uppspirande förhoppning.

Här, öfver denna sköna bygd, rufvade ett töcken, en återstod af hedendomens och vidskepelsens dystra natt. Fatalismen, ödestron kramade med järnklo så mångt offer. Där hvilade det gräsliga vidundret, sträckande sina tunga, väldiga ramar ut öfver stranden, förlamande sitt sköna rof och kastande sin skugga öfver så mångt människolif, som eljes skulle badat i solljus. Östaberget skulle ej lyfta sig. Mörkrets furste, det starka lejonet, skulle ej släppa sitt rof. Ödestrons töcken skulle ej skingras. Ty den var kristnad nu, den gamla ödestron. Den var iklädd nittonde århundradets helgonskrud. Och den hade blifvit upphöjd på sin förra tron, och dess undersåtar voro många. Och dess nya namn var »Guds vilja sker».

Om Erik Ivarsson var bland dessa kristna fatalister, så skulle han anse sig pliktig att icke själf göra något för att sammanträffa med Anna Rehn. Han skulle vänta, tills han sig ovetande fördes tillsammans med

henne. Ja, han skulle t. o. m. undvika de ställen, där han med säkerhet kunde veta, att hon var. Blott på sådant sätt skulle han kunna trygga sig mot faran att »komma i förväg», att »själf ställa för sig och ej låta Guds vilja ske». Då skulle han kunna vänta hela sitt lif på ett de yttre omständigheternas tecken till att han finge anse, att han och Anna Rehn voro »bestämda» för hvarandra. Äfven om han finge veta, att hon älskade honom, skulle han ej våga komma och hämta henne. Med bågaren framför sig skulle han kunna dö af törst hellre än att tömma den, förrän visaren på Guds klocka visade, att »tiden var inne».

Hon kunde icke veta, hvilka insikter han hade. Hans by var så oberörd af den nya tidens strömdrag af upplysning. Där fanns intet bönehus, ingen friförsamling, ingen nykterhetsförening. Inga talare, vare sig religiösa eller politiska, förrade sig dit. Huru skulle han, som bodde där, kunna blifva en sann kristen? Huru skulle han komma lös ur de hedniska föreställningarna om Guds styrelse? Och huru skulle han förstå, att det högsta i lifvet är kärlek? Och huru skulle han inse, att rika och fattiga äro bröder med samma arfsrätt till jordens skatter? Huru skulle väl allt detta ljusets svall, som brutit in i hennes själ, nå äfven till honom? Genom det mörka berget!?

För många år sedan, då hennes kärlek till honom tändes, då skattade hon som andra hans rikedom högt. Hon hade längtat efter Erik Ivarsson äfven för att genom honom blifva rik. Alltid hade hon ju dock tänkt, att rikedomens högsta värde är, att den sätter sin ägare i stånd att hjälpa fattiga. Endast helt ringa glädje väntade hon sig af att själf få vara vackert klädd, bo i stora fina rum, åka i präktig vagn och få sin mat lagad och huset städadt utan egen möda. Hon hade dock tänkt sig, hur trefligt och smakfullt hon skulle hafva, när hon blefve Erik Ivarssons hustru, och hur älsklig och ståtlig hon skulle gå i hans präktiga hem, en prydnad och stolthet för sin man, en fägnad för hans öga och hjärta, en värdinna, för hvilken ingen behöfde skämmas. Hon hade t. o. m. tänkt på, hur alla skulle säga, att hon gjort ett godt parti, och prisa henne lycklig.

(Forts.)

Mitt landliga bås.

I grönskande dalen står hyddan min,
En näpen, en fin,
Med knutar så hvita som Rörstrands porslin,
Med väggar af murgroa prydda.
Att henne beundra man kan icke nog;
Hon är som ett löje i allvarlig skog,
Min lilla förtjusande hydda.

En täppa vi ha så förtrollande skön.
Kors, hvad hon är grön!
Vi sådde i den alla möjliga frön
En strålände soldag i våras.
Och när jag nu tittar på blommor och blad,
Så blir jag i själen så innerligt glad,
Att nästan mitt öga vill tåras.

Vid strand kretsar måsen vid skrän och vid skrin.
Den gossen är fin!
Han nafsar all fisken, jag kallar för min,
Fast tillstånd till det han fått inget.
Men om icke slyngelen vill låta bli
Att handla så där, som ju är snatteri,
Så stämmer jag honom till tinget.

En kallare ha vi med hängande läs,
Fast söndrigt gu'nå's;
Därinne finns unghöns och småsvin och gås,
Som är en present ifrån Skåne;
Och där finnes rågröd och stångkorf på spett
Och skinkor och torrisk, som svärmar oss gett,
Och ost lika rund som en måne.

En barnkammar' ha vi, en liten och skum.
Tänk hvad jag var dum!
Jag kunde ju redt mig ett diktarerum
I stället för barntomma bäset.
Jag tänkte på kommande dagar förstås,
Men än ingen skrikhals vi hafva, gu'nå's.
För storken är kringvridet låset.

Men vi ha tre rum, och det ena är mitt,
Det andra är ditt,
Min käraste skatt uti stugan, och ett
Jag fullt utaf vänner vill proppa;
Om dem vi se komma hem till oss en dag,
Så bli vi så glada, båd' gumman och jag,
Att högt upp i taket vi hoppa.

Vi hafva en hund, som är platsens polis,
Och en liten gris,
Som nog blir just lagom till julen precis,
Ty »grymt» är ditt öde, o, nasse!
En kossa vi ha och en dansande kalf,
En fårkatte full och en dräng, som är half,
Ty träben han har lille Lasse.

Det bästa som finns i mitt landliga bås
Är gumman förstås;
Och far hennes, stormrik, tyvärr heter Läs,
Men gumman min hon heter — duga.
Ja, lycklig är jag, och jag säger nu blott,
Jag ville ej byta mot konungens slott
Min lilla förtjusande stuga.

Gustavus.

Kvinnorna på utställningen.

XII.

Turist- och sportutställningen.

Ni, mina damer, älska ju skön natur och friluftslif i icke mindre grad än mannen, och när sommaren kommer, längta ni ut och bort från städernas kvalm, hän till skogarnas doft, till fjällets rena luft och till de vida vattnens klara speglar. Och om vintrarna, när snö och is klädt naturen i sin hvita, kalla skrud, äro ni lyckligtvis icke längre rädda för att träda stålsko på er fot, för att hurtigt och muntert deltaga i årstidens friska nöjen.

Därför, mina ärade läsarinor, är jag fullt öfvertygad om att ni med icke mindre lefvande intresse än vi män taga i betraktande den synnerligt tilltalande och innehållsrika turist- och sportpaviljongen på vår utställning. Ritningarna till den vackra byggnaden äro utförda af »tusenkonstnären», arkitekten Fredrik Liljekvist, och de inre anordningarna äro fullbordade under öfverinseende af ryttmästaren friherre S. Hermelin.

Det är sanning att man genast vid inträdet i den ljusa och luftiga hallen erfar en frisk och upplifvande känsla! Låtom oss börja vår vandring härinne med midtelpartiet, där genast det stora och praktfulla panoramat vid fondväggen fängslar vår uppmärksamhet. Det är Storbafallet i Jämtland som här är framställt i vinterskrud. Naturligt vatten forsar här i vilda kaskader ned mellan de på hvarandra hopade stenblocken. Bilden är storslagen, nästan hemsk, men synnerligt lockande för turisten som älskar fjällnaturen. Det är artisten Anton Genberg som framtröttat detta vackra återgivande af en bland de mest sevärda naturföreteelser i hans hemort.

Framför detta panorama och i paviljongens midt hafva vi prof på de vackraste segelbåtar och ett flertal roddbåtar, bland andra en sådan där paddelkanot, där man »skall hålla tungan rätt i mun» för att icke kantra. Vackrast är dock den stora fenkölsbåten at teak och cederträ, med sin eleganta segelskrud. I den kunna damerna känna sig ganska säkra under godt befäl för en lustig färd på skummande böljor.

Närmast ingången ha vi en särdeles tilltalande modell af Visby, de sköna ruinernas, det vilda vinets och rosornas stad, där den ligger badad af Östersjöns svala vågor. Man kan med blicken följa de smala och krokiga gatorna fram

till den eller den kyrkoruinen, som särskildt tilltalade ens skönhetsinne vid ett besök där i flydda dagar, och man kan i minnet vandra i den dunkla stämmningsfulla allén längs stadsmuren, där bofinken sjöng så vackert de ljumma sommaraftnarna.

För att ännu hålla oss vid turistafdelningen, så hafva vi till vänster om stora ingången äfven ett panorama framställande Stora sjöfallet i Lappland. Det fyrtio meter höga fallet lär vara ett af de mest storslagna i Europa. Den vackra målningen, hvilken är utförd af artisten Kallstenius, är synnerligen praktig och gör konstnären all heder.

Midt emot på högra sidan se vi redan en hel liten kö bildad, mest af damer, nyfikna att se hvad som döjles så väl bakom det tunga draperiet. Gifva vi oss litet till tåls, så få vi nog vår nyfikenhet tillfredsställd. Väl inne och när våra ögon hunnit vänja oss vid mörkret, blifva vi hänfödda af den syn vi skåda. Vi äro åter i Jämtland, men högt uppe på fjället en vinternatt under tindrande stjärnljus från den mattblå himlen. Där hvilat den stora renbjorden i spridd ordning och midt ibland den slumrar den lilla lappen helt trygg. Det är den stora stillheten som råder här uppe på fjället i vinternatten. Blott stjärnorna däruppe på firmamentet blinka och nicka en hälsning från okända världar.

Hela synen är så skön att den väcker andakt. Det är artisten Tirén, som har hedern af detta lilla mästerverk.

Vidare hafva vi ute i hallen en stor samling af taflor och fotografier af de mest sevärda platser i vårt land, däribland flere praktiga väggmålningar af den välkände artisten V. Andren.

Allt här bidrager att väcka en längtan att resa och själf med egna ögon skåda huru mycket af skönhet och storslagna naturföreteelser vårt vackra land äger att bjuda på och att ålska.

Om vi nu skulle öfvergå till sportafdelningen. Något litet är redan nämnt om segelsporten. Men så ha vi först och främst velocipedspporten, hvilken har tagit en häpnadsväckande fart i vårt land och på sista tiden icke minst bland våra unga damer. Vi se här på utställningen en vacker samling af våra bäst konstruerade velocipeder från de bästa fabriker, såsom Anton Wiklunds, Froms, Sveabolaget, Svenska Humberbolaget i Malmö samt Huskvarna med flere. Huskvarna utställning är särdeles vackert anordnad. Man ser ett täckt skogsparti, hvarur en liten grupp velocipedturister, såväl damer som herrar, störta en till mötes, — åskådaren är nästan färdig att hoppa åt sidan för att ej bli öfverriden.

Toaletterna, isynnerhet damernas, äro särdeles smakfulla och praktiska för dylik sport och kunna väl rekommenderas till mera allmänt anläggande än som ännu är fallet bland våra velocipedryttarinnor.

För den ädla hästsportens idkare finns här också en särdeles vacker utställning, såsom ridsadlar och betsel, däribland magnifika fruntimmersadlar, samt dessutom ett helt stall inrättadt och utstyrt med en lyx, som väl kan kallas furstlig. Det är firman Leja som här visat hvad den kan åstadkomma äfven i denna väg.

För de damer, som ålska skridsko- och skidåkning, finns här en storartad samling af alla sorters agremanger, såsom en mängd modeller till skridskor från de förnämsta fabriker, isynnerhet af Eskilstunas utmärkta tillverkning. Äkta lappsidor och de omtyckta vanliga norrlands-skidorna finnas äfven i stort urval, samt dessutom sparkstöttingar i mängd.

För sporten under sommarvistelsen på landet är äfven väl sördjt. Allt som hör till fiske och jakt finns här särdeles vackert och åskådligt ordnad och dessutom de praktigaste kängel- och bollspel samt all slags gymnastikattiralj. Det är måhända mycket bland allt detta, som läsarinna med en viss likgiltighet gå förbi, men där finns nog äfven en del som vinner deras lifliga intresse, ty den friska och hälsosamma sporten, idkad utan öfverdrift, har ju redan vunnit en berättigad anklag hos så väl det starka som det svaga könet och ingår nu mera som en viktig faktor i ungdomens uppfostran.

Helt visst bör därför ingen, som besöker utställningen, försumma den vackra paviljongen, där turist- och sportväsendet slagit ned sina bopålar. Den välordnade expositionen förtjänar att ses.

Adolf Hellander.

Ur notisboken.

I dag

fråras som bekant i den danska hufvudstaden prins Carls bröllop med prinsessan Ingeborg af Danmark i närvaro af danska konungahusets medlemmar, konung Oscar, kronprins Gustaf och hans gemål, prins Eugen, änkekejsarinnan af Ryssland samt prinsessan Alexandra af England m. fl. Vigseln äger rum i Köpenhamns slottskyrka och förrättas af k. konfessionarius, stiftsprosten Pauli. Kyrkan blifver praktigt dekorerad, och vid ingången paraderar ett kompani af lifgardet.

Sedan den kyrkliga akten afslutats, åka de kungliga och deras gäster till Christian VII:s palats på Amalienborg, där frukost intages. Först och i »Guldbryllupskarethen» åka danska konungaparet och konung Oscar, därefter komma de nygifva i Christian V:s guldkaross. Frukosten på Amalienborg börjar kl. half 3, och när den slutats, draga de nygifva sig tillbaka för att kläda om sig till bröllopsresan som anträdes i afton. Fursteparet landstiger i Warnemünde och reser därpå till Sachsiska Schweiz.

När de nyförvalde återkomma, skola de bo hos kronprinsparet på Charlottenlund till dess resan efter danska drottningens födelsedag (den 7 september) anträdes till Stockholm, dit ankomsten sker den 16 september.

*

Om prinsessan Ingeborgs utstyrel meddelas från Köpenhamn att allting utgått från etablissement inom landet. Brudklädningen är af hvitt duchesse-siden, besatt med äkta spetsar, orangeblommor och myrten; släpet är sex alnar långt. Bland klädningarna finnas tre robes de cour af det traditionela, kanske ethundrafemtioåriga snittet. Den ena roben består af ett rödt sammetslif med långa hofarmar; lifvet är garneradt med äkta guldspetsar, som följa längs med ärmarna. Det sju alnar långa släpet är rödt sammets garneradt med äkta guldspetsar. Kjolen ned till släpet är af gult duchesse-siden, öfverdraget med en garnering af äkta spetsar och inväfdt med guld och paljetter.

Den andra af dessa klädningar är af grönt ciel duchesse, inväfdt med äkta silfver i buketter, och kjolen är garnerad med äkta silfverspetsar. Släp och armar äro här alldeles af den fason, som de svenska hofdräkterna fordra. På den tredje, svarta klädningen äro lifvet, ärmarna och det sju alnar långa släpet garnerade med hermelin; kjolen är öfverbroderad med stenkolspärlor.

Till utstyrelsen hör vidare en ljusblå robe, hvars tyg är duchesse-siden inväfdt med skära rosor. Lifvet är garneradt med äkta »points à l'aiguille» och ett blomstergarnityr. Dessutom märkes en skär klädning, hvars tyg är duchesse, inväfdt med stora buketter af guld. Lifvet är garneradt med äkta guldspetsar, silkesflor och blommor.

Ytterligare finnes en blå velours-miroirdräkt. Lifvet är här besatt med gult silkesflor och fyra stora knappar i diamanter. Till denna dräkt hör en cape, öfverbroderad med guld.

Slutligen kan nämnas en aftonkappa af olivgrönt velours moiré, kantad med hvitt tibet, fodrad med skärt siden, en hermelin-cape, som bäres till de stora hofdräkterna, en cape af crêpe duchesse, inväfd med guld i stora buketter samt besatt med äkta strutsfjädersgarnityr och silkesflor, samt ytterligare flere andra sammetsdräkter med cape, enklare sidendräkter och promenaddräkter.

*

25 års-jubileum. Lärarinnan vid Skeppsholmens skola fröken *Hilda Gustafson* kan i denna månad fira sitt 25-års-jubileum som lärarinna i hufvudstaden.

*

Sjuttio år fyllde den 25 d:s friherrinnan *Louise Falkenberg*, född *Sprengtporten*, den sista af sin ätt. Friherrinnan Falkenberg, som är dotter till en af Stockholms mest populära öfverståthållare, frih. J. V. Sprengtporten, är änka efter kabinettskammarherren frih. H. Falkenberg. I kretsen af de sina firade hon nu sin 71:sta födelsedag på det gamla Falkenbergska fideikommisset Lag-

mansö, där friherrinnan F. hos sin son, kammarherre frih. C. Falkenberg, brukar tillbringa somrarna.

*

En hjältinna i mänsklighetens tjänst. Den nyligen aflidna ryska kvinnliga läkaren fröken Serebrennikoff var ett framstående exempel på de många ryska kvinnor, som hjältemodigt offrat hela sitt lif i mänsklighetens tjänst.

Efter att ha aflagt en vacker examen som läkare, började fröken Serebrennikoff sin offentliga verksamhet genom att deltaga som läkare på den rysk-turkiska krigsskådeplatsen 1877. Sedan har hon under allehanda motigheter utfövat en ofantligt vidtomfattande verksamhet bland den fattigaste befolkningen i sin hembygd i trakten af Ural. För att kunna hämma en elakartad ögonsjukdom, som rasade i dessa trakter, reste den unga damen till Petersburg och studerade hos de bästa ögonläkare, hvarefter hon återvände och fortsatte sin verksamhet. Hon slog sig då ned i Perm, hvarest hon grundade ett »gratis-ambulatorium» för ögonsjuka. Sedermera inrättades ett särskildt sjukhus för hennes räkning.

Rörande omfattningen af den öfvermänskligt energiska verksamheten kan man göra sig en föreställning, när man hör, att hon under loppet af 10 år behandlat öfver 30,000 patienter och verkställt mer än 6,350 operationer. Dessutom fann hon tid att deltaga i konferenser och skriva flere afhandlingar. Men slutligen ådrog hon sig genom öfveranstängning en sjukdom som lade henne i en för tidig graf. Hon var vid sin död endast 43 år gammal.

*

Teater och musik.

De tvänne Saint-Saëns-konserterna å k. operan i lördags och i tisdags hade egendomligt nog ej lockat en fulltalig publik. Säkerligen hade emellertid de flesta af dem, som infunnit sig, allt skäl att vara belåtna öfver att hafva fått stifta en närmare bekantskap med en — säga hvad man vill — så framstående tonsättare som Saint-Saëns. Af gedignare saker förekommo visserligen endast en pianokonsert och en symfoni (a-moll), men dessa visade tillräckligt mästarens behärskning äfven på detta område. För öfrigt utgjordes flere nummer af s. k. programmusik. Men då tonsättaren ju flitigt rört sig på detta område, och då dessa nummer äro af så framstående art som »Danse macabre», »Suite Algérienne», »Phaëton» och »Herkules vid skiljevägen», fanns rikt tillfälle till såväl njutning som intressanta jämförelser. Hvarterda programmet inledes med en ståtlig och anslående marsch samt upptog för öfrigt några balettnummer af pikant och lättmält art, hvilka dock naturligtvis göra sig bäst i samband med senisk utstyrel. — Pianostämman i första aftonens pianokonsert utfördes förträffligt af fröken *Thora Hwass*, och å den andra konserten sjöng *fru Linden* med vanlig smak och omvårdnad en aria ur »Samson och Dalila». Tonsättaren dirigerade själf alla numren. Af utförandet märktes, särskildt första aftonen, att k. hofkapellet ej alldeles hade den vanliga goda sammansättningen. Andra konserten gick bättre. — Att tonsättaren-dirigenten från såväl publikens som hofkapellets sida varit föremål för det lifligaste bifall, ligger i sakens natur.

Andra konserten bevisades af prinsarne Carl och Eugen.

Södra teatern bjöd i tisdags på en premiere, om någon, för dagen: »Utställningsresan», fars med sång i 4 akter efter en främmande idé af *Ernst Högman*. Låt vara att idén var lånad, men lokaliseringen var i det hela lyckad och verkade ganska Stockholmskt »naturtrogen». Det harmlösa skämtet om en hederlig landsortsfamilj, som på sin utställningstripp råkade ut för allehanda brokiga och sorglustiga storstadsäfventyr, gjorde sig med få ord — i ramen af Grabows splitternya och stliga dekorationer (»Operakällaren» med de berömda väggmålningarna samt Strandvägen med festligt flygande flaggor och utställningsstaden i fonden) och med ackompanjemang af vitziga kupletter för dagen — riktigt bra och bör kunna fylla den hembreffiga lilla teatersalongen för de närmaste veckorna med en fulltalig och glad publik. Att särskildt framhålla någon af de uppträdande, vore kanske en orättvisa. Vare nog nämna, att en säker stamtrupp af teaterns pröfvade gamla krafter, såsom hrr *Warberg*, *Wagner* far och son, *Ander* m. fl., går i elden, förstärkt med de nya och ungdomliga, såsom herr och fru *Hagman*, fröken *Friberg* och hr *G. Lundberg*.

*

